

11. SINIF TARİH DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 1 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 6 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- TAR.11.1.1 Osmanlı Devleti'nin 1683-1789 yılları arasındaki siyasi ve askerî mücadelelerini sonuçları açısından değerlendirebilme
- TAR.11.1.2 Lale Devri'nde Osmanlı devlet ve toplum hayatında meydana gelen değişimi tarihsel bağlamı içerisinde yorumlayabilme
- TAR.11.1.3 1755 Lizbon ve 1766 İstanbul depremlerini ortaya çıkardığı etkiler bakımından karşılaştırabilme

1.

15 puan

Meriç'in ders notu:

- 1739 Belgrad Antlaşması ile Belgrad yeniden Osmanlı Devleti'ne geçti.
- Antlaşmada Fransa arabuluculuk yaptı.
- 1740'ta Fransa'ya tanınan kapitülasyonlar sürekli hâle getirildi. Önceden kapitülasyonların her yeni padişah döneminde yenilenmesi gerekiyordu.

a) Belgrad Antlaşması'nın Osmanlı Devleti için kısa vadeli olumlu bir sonucunu yazınız.

(6 p)

b) Kapitülasyonların sürekli hâle getirilmesinin Osmanlı ekonomisi üzerindeki uzun vadeli etkisini değerlendiriniz.

(9 p)

2.

15 puan

Aybüke'nin hazırladığı tanıtım kartı:

Yirmisekiz Mehmed Çelebi: 1720'de geçici elçi olarak Paris'e gönderildi. Fransa'da gördüğü saray, bahçe, gözlemevi ve tiyatroları yazdığı sefaretnamede anlattı. Dönüşünde gözlemlerini devlet adamlarına aktardı.

- a) Osmanlı Devleti'nin bu dönemde Avrupa'ya geçici elçiler göndermesinin nedenini tarihsel bağlamıyla açıklayınız. (8 p)

- b) Sefaretnamenin Lale Devri'ndeki değişime nasıl yansımış olabileceğini bir örnekle yorumlayınız. (7 p)

3.

20 puan

Lale Devri hakkında iki tarihçinin (kurgusal) görüşleri şöyledir:

Tarihçi A: "Lale Devri, devlet adamlarının zevk ve eğlenceye daldığı bir israf dönemidir."

Tarihçi B: "Lale Devri, Osmanlı Devleti'nin Batı'yı tanımaya ve ondan yararlanmaya yöneldiği ilk dönemdir."

- a) Tarihçi A'nın görüşünü destekleyen bir kanıt yazınız. (5 p)

- b) Tarihçi B'nin görüşünü destekleyen iki kanıt yazınız. (4 p)

- c) Lale Devri'ni tarihsel bağlamı içinde değerlendirerek iki görüşü birlikte yorumlayınız. (11 p)

4.

10 puan

Zeynep'in hazırladığı bilgi kartları:

Lizbon: Deprem sonrası yeniden yapım Pombal Markisi'nin önderliğinde yürütüldü. Yıkılan şehir merkezi geniş ve düz caddelerle planlı biçimde yeniden kuruldu. Binalarda “gaiola” adı verilen, duvarların içine yerleştirilen ahşap iskelet tekniği kullanıldı.

İstanbul: III. Mustafa döneminde hasar gören cami, saray, sur ve çarşılar onarıldı. Büyük ölçüde yıkılan Fatih Camii yeniden yapıldı.

a) Gaiola tekniğinin hangi amaçla kullanıldığını açıklayınız.

(4 p)

b) İki şehirde deprem sonrasında yapılan yeniden yapım çalışmalarını bir benzerlik ve bir farklılık yönünden karşılaştırınız.

(6 p)

5.

20 puan

Hilal, iki depremi karşılaştırmak için aşağıdaki tabloyu hazırlamıştır.

Ölçüt	1755 Lizbon	1766 İstanbul
Yıkım	Deprem, ardından gelen tsunami ve yangınla şehir merkezi büyük ölçüde yok oldu	Cami, saray, sur ve çarşılar büyük hasar gördü; Fatih Camii büyük ölçüde yıkıldı
Yeniden yapım	Pombal Markisi önderliğinde planlı yeni şehir merkezi; depreme dayanıklı yapı tekniği	III. Mustafa döneminde hazine ve vakıf kaynaklarıyla onarım; Fatih Camii yeniden yapıldı
Yankı	Avrupa'da filozoflar arasında tartışma; deprem hakkında sistemli bilgi toplama	Onarım ve imar faaliyetleri; onarımların kayıtlara geçirilmesi

a) Tablodan yararlanarak iki depremi devletin deprem sonrasındaki rolü bakımından karşılaştırınız.

(9 p)

b) Lizbon depreminin etkilerinin İstanbul depremine göre daha geniş bir alana yayılmasının nedenlerine ilişkin iki açıklama öneriniz.

(11 p)

6.

20 puan

Ömer, iki depremin etkilerini karşılaştırmak için aşağıdaki şemayı hazırlamış, ortak alanı boş bırakmıştır.

a) Şemadaki ortak alana yazılabilecek iki etki yazınız.

(6 p)

b) Aybüke, "Bu iki deprem yalnızca yıkım getirmiştir." diyor. Bu yargıyı iki depremden birer örnek vererek değerlendiriniz.

(14 p)